

ZALAEGERSZEG MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL

☒ 8901 Zalaegerszeg, Kossuth L. u. 17-19. ☎ 92/502-102
e-mail: mayor@zalaegerszeg.hu

..... napirendi pont

ELŐTERJESZTÉS

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése
2024. szeptember 12-i ülésére

Tárgy: A díjtermékek felülvizsgálata a helyi személyszállítási közszolgáltatásban

Előterjesztő: Balaicz Zoltán polgármester

Készítette: Műszaki Osztály
Takácsné Czukker Szilvia osztályvezető
dr. Tóth-Gángó Gabriella osztályvezető-helyettes

Egyeztetve: Gecse Péter alpolgármester

Tárgyalta: Műszaki Bizottság
Gazdasági Bizottság
Pénzügyi Bizottság
Ügyrendi, Jogi és Vagyonynyilatkozatot Ellenőrző Bizottság

A közgyűlésre meghívást kap: VOLÁNBUSZ Zrt.
1091 Budapest, Üllői út 131.
Mészáros Antal helyi közszolgáltatás csoportvezető

Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte: Közgazdasági Osztály
Takácsné Simon Anita

Törvényességi, tartalmi és formai szempontból ellenőrizte: Önkormányzati Osztály
dr. Székely Gabriella

Tisztelt Közgyűlés!

Városunkban (ahogy a legtöbb településen) az állami tulajdonú, országos hatókörű Volánbusz Zrt. működteti a helyi buszközlekedést (régebben még Zala Volán néven).

2022-ben 2 milliárd forintos ráfordítással 11 új elektromos szóló (nem csuklós) buszt szerzett be az állami cég a szükséges töltőkapacitás kiépítésével együtt. A beruházással 6 évre csökkent a helyi flotta átlagéletkora, ami az egyik legfiatalabb a magyarországi városok összehasonlításában.

Míg a 26 ezer zalaegerszegi családra/háztartásra 1998-ban még csak 16 ezer gépjármű jutott (tehát 10 ezer családnak/háztartásnak autója sem volt és ők mind buszon utaztak), addig 2024-ben már 36 ezer gépjármű van a városban (tehát van több ezer család, ahol két, vagy három autó is van). Ennek következtében jelentősen csökkent a helyi autóbusz-közlekedést igénybe vevők aránya. A 6 év alattiak és a 65 év felettiek díjmentesen, a diákok és a 65 év alatti nyugdíjasok pedig kedvezményesen utaznak.

2020-ban a koronavírus világjárvány miatt további 30 százalékkal kevesebben utaztak busszal, mint 2019-ben, és a mai napig sem állt vissza a 2019-es szint.

A zalaegerszegi autóbusz-közlekedés működtetése 2023-ban 1.393.421.000 forintba került az állami Volánbusz Zrt-nek.

Az autóbusszal végzett helyi személyszállítás költségeit csak részben fedezik a személyszállítási bevételek, illetve kapott támogatások. A bevételekkel nem fedezett indokolt költségeket az Önkormányzatnak szükséges finanszírozni. 2023-ban a VOLÁNBUSZ Zrt. Önkormányzat felé kimutatott veszteségtérítési igénye 726 millió forint volt, melyet meg kell fizetnünk a Volánbusz Zrt-nek. 2023-ban 7,5 milliárd forint volt az önkormányzat helyi iparüzési adóbevétele. Tehát a teljes, egész éves iparüzési adóbevételeink közel 10 százaléka a helyi buszközlekedés veszteségének a kifizetésére megy el. A tendenciákat látva ez az összeg 2024-re vonatkozóan emelkedni fog és minden további döntés, vagy kedvezmény az önkormányzat pénzügyi terheit növeli, így fontos, hogy a közgyűlés felelősségteljes, a jövő mozgásterét is figyelembe vevő döntéseket hozzon.

A korábbi képviselőtestületi üléseken javaslatként, megvizsgálandó lehetőségként merült fel a 14 év alatti zalaegerszegi lakosok ingyenes, vagy rendkívül kedvezményes utazásának biztosítása. Képviselőtársaimmal abban maradtunk, hogy erre a témára a mostani, szeptemberi közgyűlésen térjünk vissza.

Erre jó apropó az ország- és Zala vármegye bérlet rendszerére vonatkozó pilot projekt kifutása. Zalaegerszegen az önkormányzat és a Volánbusz Zrt. pilot projektként próbálta ki az ország- és Zala vármegye bérletek helyi, városi alkalmazását, azzal a feltétellel, hogy az önkormányzat az így keletkező bevételkiesés 50 %-át, a másik 50 %-ot az Építési és Közlekedési Minisztérium finanszírozza. A pilot projekt kifutott és 2024. december 31-én lejár, annak folytatására a pilot időszak feltételeivel már nincs mód.

Így mi is új javaslattal élünk a 2025. január 1. után alkalmazandó menetdíjstruktúrával kapcsolatban. A javaslat az ország- és Zala vármegye bérlethez képest is kedvezőbb lehetőséget kínál a zalaegerszegieknek, és ahhoz kapcsolódóan kezeli a 14 év alattiakra vonatkozó javaslatot is.

A Közgyűlés a ZMJVÖK 104/2024. (VI.13.) határozat 4. pontjában felkérte a polgármestert, hogy vizsgálja meg a helyi személyszállítási közszolgáltatásban a zalaegerszegi állandó lakcímmel rendelkező 14 éves kor alatti gyermekek ingyenes utazásának lehetőségét, figyelembe véve az önkormányzat pénzügyi vállalását, a különböző támogatási formákat és a technikai feltételeket, továbbá a javaslatot terjessze a közgyűlés elé.

I. Ország - és Zala vármegyebérlet a helyi közlekedésben

1. A Közgyűlés a ZMJVÖK 71/2023. (V.18.) határozatával vállalta, hogy 2023. július 01. napjától 2024. június 30. napjáig a helyi személyszállítási közszolgáltatásban elfogadja az ország- és Zala vármegye bérletet. Az Építési és Közlekedési Minisztérium (továbbiakban: ÉKM), valamint Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata képviselői 2023. május 18-án aláírták a helyközi ország- és vármegyebérletek helyi közösségi közlekedésben való elfogadásáról szóló megállapodást.

A Volánbusz Zrt. kimutatása szerint, 2023. július 01. – 2024. június 30. közötti időszakban – a tárgyévet megelőző év azonos hónapjához, valamint a tárgyév tárgyhónapot megelőző hónapjához viszonyítva – 129 421 eFt az értékesítési bevétel- és szociálpolitikai menetdíj támogatáskiesés.

Az ÉKM tájékoztatása szerint a Volánbusz Zrt. fogja biztosítani az önkormányzat részére a helyi bevételkiesés 50 %-os mértékű ellentételezését a helyközi többletbevételek terhére a tárgyidőszak lezárultával készülő egyenleg elkészítését követően, mivel a helyközi bérlettermékek helyi járatokon történő elfogadásából eredő helyi bérletbevételek csökkenése és a helyközi bérletbevételek növekedése egyaránt a Volánbusz Zrt-nél jelentkezik. Ennek megfelelően az ÉKM felkérte a Volánbusz Zrt. vezérigazgatóját az erre vonatkozó megállapodás-tervezet elkészítésére és megküldésére.

Megkerestük a Volánbusz Zrt-t és kértük a pénzügyi megállapodásba belefoglalni, hogy a 2023. évi veszteségtérítési igény 2024. szeptember 30. napjáig esedékes második részletét (273.169.751,- Ft) kompenzáljuk a 2023. július 01.- 2024. június 30. közötti időszakban a helyközi bérlettermékek helyi járatokon történő elfogadásából eredő bevételkiesés 50 %-ával.

A Volánbusz Zrt. még nem küldte meg a pénzügyi megállapodás tervezetét, ezért a bevételkiesés elszámolása még nem történt meg. Emiatt szükséges a 71/2023. (V.18.) határozat határidejének módosítása 2024. november 30. napjára.

2. A Közgyűlés a ZMJVÖK 104/2024. (VI.13.) határozatával döntött arról, hogy a helyi személyszállítási közszolgáltatásban az ország- és Zala vármegyebérletet 2024. július 01. napjától 2024. december 31. napjáig elfogadja. A közgyűlés felkérte a polgármestert, hogy kezdeményezzen tárgyalásokat a helyközi díjtermékek elfogadása miatt felmerülő

bevételekiesés megtérítésének változatlan feltételekkel történő biztosítása érdekében az ÉKM-mel, és felhatalmazta az esetlegesen szükséges megállapodások aláírására.

Az ÉKM tájékoztatása szerint a pénzügyi és elszámolási rendszer nehéz kezelhetősége, és a magas adminisztrációs igény miatt az ÉKM és az önkormányzat között - PILOT jelleggel - létrejött megállapodás meghosszabbítására, vagy a bevételekiesés hasonló konstrukcióban, változatlan feltételekkel történő megtérítésére nincs lehetőség. Ennek megfelelően, a 2024. július 1-jét követő időszak erre vonatkozó elszámolását kétoldalú megállapodás alapján kell az önkormányzatnak rendezni a helyi szolgáltatóval. Ezzel egyidejűleg döntés született olyan, rendszerszintű megoldás kidolgozásáról is, mely további jelentkező városok esetén is lehetőséget biztosít az együttműködésre, az integrált tarifarendszer létrehozására. Az új, vidéki városokra alkalmazható, bevételmegosztáson alapuló finanszírozási rendszer, valamint az ezt lehetővé tevő együttműködési megállapodás-tervezet kidolgozásáig és bevezethetőségéig kéri önkormányzatunk türelmét.

A Volánbusz Zrt-t megkerestük a 2024. július 1-jét követő időszak elszámolása miatt, azonban választ még nem kaptunk, így jelen előterjesztés készítésének időpontjában a bevételekiesés 100 %-ban önkormányzatunkat terheli, kompenzáció nem jár.

Az előzmények alapján megállapítható, hogy 2025. január 01. napjától az ország- és a Zala vármegyeberlet helyi közlekedésben történő elfogadása lejár, mivel a PILOT jelleggel létrejött megállapodás meghosszabbítására, vagy a bevételekiesés hasonló konstrukcióban, változatlan feltételekkel történő megtérítésére nincs lehetőség.

A vármegyeberlet pozitív a családoknak, ugyanakkor jelentős nehézség pénzügyi szempontból az önkormányzatnak, éppen ezért a pénzügyi körülményeket és a kedvezményes utazási lehetőségeket is megvizsgálva – figyelemmel a felelősségteljes gazdálkodásra - az alábbi javaslatot terjesztjük a közgyűlés elé.

II. A zalaegerszegi állandó lakcímmel rendelkező 14 éves kor alatti gyermekek utazásának lehetősége

Megvizsgáltuk a helyi személyszállítási közszolgáltatásban a zalaegerszegi állandó lakcímmel rendelkező 14 éves kor alatti gyermekek ingyenes utazásának lehetőségét, figyelembe véve az önkormányzat pénzügyi vállalását, a különböző támogatási formákat és a technikai feltételeket.

A közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 38/2024. (II.29.) Korm.rendelet szabályozása szerint a helyközi és a helyi közlekedésben – életkora alapján – a felnőtt kíséretében utazó gyermek a 6. életéve betöltéséig, valamint a 65 év feletti személy 65. életéve betöltésétől ingyenes utazásra jogosult. A helyközi közlekedésben a gyermek 6 éves korától a 14. életéve betöltéséig ingyenes utazásra jogosult.

A helyi közlekedésben a tanulói és hallgatói jogviszony alapján az érintett személy, ha érvényes diákigazolvánnyal rendelkezik, kedvezményre jogosult.

Jelenleg a helyi közlekedésben a **tanuló havi és a tanuló 30 napos bérlet** ára 2.500,- Ft (mobiljegy alkalmazásban 2.250,-Ft), a szociálpolitikai menetdíj-támogatás mértéke 2.030,- Ft/hó/db. 2024. december 31. napjáig a Zala vármegyebérlet is elfogadott a helyi közlekedésben, melynek havi díja tanuló esetében 945,-Ft. A vármegyebérletből származó bevétel helyközi bevétel, ezért bevételkiesés keletkezik a Szolgáltatónál, mely önkormányzatunk veszteségfinanszírozását növeli.

A tanulói bérletekből származó értékesítési bevétel alakulása a Volánbusz Zrt. beszámolóí, illetve adatszolgáltatása szerint:

	Tanuló bérlet díja bruttó	Tanuló bérlet díja nettó	Értékesítési darabszám	Utazó által fizetett bevétel	Szociálpolitikai menetdíj-támogatás	Szolgáltató bevétele Összesen
	(Ft/hó/db)	(Ft/hó/db)	(db/év)	(nettó eFt/év)	(nettó eFt/év)	(nettó eFt/év)
TÉNY 2022. év	2280	1795	22 749	40 841	36 723	77 564
TÉNY 2023. év (díjmelés 2023.ápr)	2280/2500	1795/1969	14 183	26 692	22 670	49 362
TÉNY 2023. I. félév (díjmelés 2023.ápr)	2280/2500	1795/1969	12 110	22 637	19 357	41 994
TÉNY 2023. II. félév	2500	1969	2 073	4 055	3 313	7 368
TÉNY 2024. I. félév	2500	1969	540	1 050	863	1 913
VÁRHATÓ 2024. év	2500	1969	1 200	2 363	1 918	4 281

Fenti táblázatból egyértelműen látható, hogy a vármegyebérlet hatására jelentősen csökkent a megvásárolt tanulói bérletek darabszáma, és ezáltal a Szolgáltató bevétele.

6-14 év közötti zalaegerszegi állandó lakóhellyel rendelkező gyermekek részére új kedvezményes díjtermék bevezetése a helyi közlekedésben:

2025. január 01. napjától az ország- és Zala vármegyebérlet elfogadása a helyi közlekedésben lejár. Ezzel egyidejűleg a tanuló havi és a tanuló 30 napos bérlet díját 900,- Ft összegben határoznánk meg, mely kedvezőbb, mint a 945,- Ft-os vármegyebérlet ára. Ebben az esetben a tanuló bérletekből származó bevétel a Szolgáltatónál keletkezik, mely a 2022-es tanulói bérlet darabszámokkal kalkulálva (amennyiben a Szolgáltató igénybe tudja venni a szociálpolitikai menetdíj-támogatást) az alábbiakat jelentené:

Tanuló bérlet díja bruttó	Tanuló bérlet díja nettó	Értékesítési darabszám	Utazó által fizetett bevétel	Szociálpolitikai menetdíj-támogatás	Összesen
(Ft/hó/db)	(Ft/hó/db)	(db/év)	(nettó Ft/év)	(nettó Ft/év)	(nettó Ft/év)
900	709	22 749	16 129 041	36 352 902	52 481 943

Figyelemmel a szolgáltató által az államtól igényelhető szociálpolitikai menetdíj támogatásra, a 6-14 év közötti zalaegerszegi állandó lakóhellyel rendelkező gyermekek részére új kedvezményes díjterméket vezetnénk be a helyi közlekedésben, melynek havi díját 200,- Ft jelképes összegben javasolom meghatározni. Ebben az esetben mobiljegy

alkalmazásban is váltható bérlet, melyhez a gyermek jelképes összegben jutna hozzá. (Megvizsgáltuk a teljes ingyenesség lehetőségét is, azonban olyan technikai problémákat, illetve a szociálpolitikai menetdíj-támogatással kapcsolatos kérdéseket vetett fel, hogy inkább ezt az utat választottuk több más városhoz hasonlóan.)

A 6-14 év közötti, állandó zalaegerszegi lakóhellyel rendelkező gyermekek részére 200,-Ft-os havi bérlet díjjal és maximális darabszámmal kalkulálva a Szolgáltatónál az alábbi bevétel jelenne meg (amennyiben a szociálpolitikai menetdíj-támogatást igénybe tudja venni):

6-14 év közötti zalaegerszegi tanulók által vásárolható tanuló bérlet díja bruttó	6-14 év közötti zalaegerszegi tanulók által vásárolható tanuló bérlet díja nettó	Értékesítési darabszám	Utas által fizetett bevétel	Szociálpolitikai menetdíj-támogatás	Összesen
(Ft/hó/db)	(Ft/hó/db)	(db/év)	(nettó Ft/év)	(nettó Ft/év)	(nettó Ft/év)
200	157	49 140	7 714 980	78 525 720	86 240 700

A zalaegerszegi állandó lakcímmel rendelkező 6-14 éves kor közötti gyermek száma **4.095** (2024. 08.13-i adat).

III. Egyéb helyi díjtermékek vizsgálata

III.1. A nyugdíjas bérletekből származó értékesítési bevétel alakulása a Volánbusz Zrt. beszámoló, illetve adatszolgáltatása szerint:

	Nyugdíjas bérlet díja bruttó	Nyugdíjas bérlet díja nettó	Értékesítési darabszám	Utas által fizetett bevétel	Szociálpolitikai menetdíj-támogatás	Szolgáltató bevétele Összesen
	(Ft/hó/db)	(Ft/hó/db)	(db/év)	(nettó eFt/év)	(nettó eFt/év)	(nettó eFt/év)
TÉNY 2022. év	2280	1795	8 863	15 552	13 487	29 039
TÉNY 2023. év (díjemelés 2023. ápr)	2280/2500	1795/1969	7 686	14 774	12 285	27 059
TÉNY 2023. I. félév (díjemelés 2023. ápr)	2280/2500	1795/1969	4 068	7 655	6 502	14 157
TÉNY 2023. II. félév	2500	1969	3 618	7 119	5 783	12 902
TÉNY 2024. I. félév	2500	1969	1 578	3 104	2 402	5 506
VÁRHATÓ 2024. év	2500	1969	3 000	5 907	4 794	10 701

2025. január 01. napjától az ország- és Zala vármegye bérlet elfogadása a helyi közlekedésben lejár, mely érinti a 65. év alatti nyugdíjasokat is, ezért a nyugdíjas havi és a nyugdíjas 30 napos bérlet havi árát is kedvezményesen 900,-Ft összegben javasolom meghatározni 2025. január 01. napjától, mely kedvezőbb, mint a 945,- Ft-os vármegye bérlet ára. Ebben az esetben

a nyugdíjas bérletből származó bevétel a Szolgáltatónál keletkezik, mely a 2022-es nyugdíjas bérlet darabszámokkal kalkulálva (amennyiben a Szolgáltató igénybe tudja venni a szociálpolitikai menetdíj támogatást) az alábbiakat jelentené:

Nyugdíjas bérlet díja bruttó	Nyugdíjas bérlet díja nettó	Értékesítési darabszám	Utazó által fizetett bevétel	Szociálpolitikai menetdíj-támogatás	Szolgáltató bevétele Összesen
(Ft/hó/db)	(Ft/hó/db)	(db/év)	(nettó Ft/év)	(nettó Ft/év)	(nettó Ft/év)
900	709	8663	6 142 067	13 843 474	19 985 541

III. 2. Az **összvonallas havi vagy 30 napos bérlet** ára 7.040,-Ft (mobiljegy alkalmazásban 6.475,-Ft, Egerszeg kártyával 6.340,-Ft). A teljes árú vármegyebérlet ára 9.450,-Ft, tehát a helyi díjtermék ára most is kedvezőbb, mint a helyközi díjtermék, javasolom, hogy az összvonallas havi vagy 30 napos bérlet 7.000,-Ft (mobiljegy alkalmazásban 6.475,-Ft, Egerszeg kártyával 6.300,-Ft) havi díjért legyen megváltható.

A közgyűlés egyetértése esetén a javaslatnak megfelelő konstrukciót kidolgozzuk és a 2024. novemberi közgyűlésre előterjesztjük. A Volánbusz Zrt. megküldte észrevételeit, melynek megfelelően kisebb pontosításokat tettünk az előterjesztésben.

Az **Ügyrendi, Jogi és Vagyonnyilatkozatot Ellenőrző Bizottság** 107/2024. (IX.02.) határozatával az előterjesztést megtárgyalta és 9 igen, egyhangú szavazattal a közgyűlésnek elfogadásra javasolja.

A **Műszaki Bizottság** 89/2024. (IX.03.) határozatával az előterjesztést - egyhangúlag 11 igen szavazattal - támogatta.

A **Gazdasági Bizottság** 89/2024. (IX.04.) határozatával az előterjesztést 11 igen, egyhangú szavazattal támogatta.

A **Pénzügyi Bizottság** 45/2024. (IX.05.) határozatával az előterjesztés határozati javaslatát 8 igen, egyhangú szavazással közgyűlési tárgyalásra alkalmasnak tartja.

Kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztésben foglalt javaslatot támogatni szíveskedjék, és a határozati javaslatot fogadja el.

Határozati javaslat:

1. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a ZMJVÖK 71/2023. (V.18.) határozat végrehajtási határidejét 2024. november 30. napjára módosítja.

2. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 2025. január 01. napjától a helyi személyszállítási közszolgáltatásban az összvonallas havi vagy 30 napos bérlet árát bruttó 7.000,-Ft, a tanuló és a nyugdíjas havi vagy 30 napos bérlet árát bruttó 900,-Ft összegben határozza meg, azzal, hogy a 6-14 év közötti, állandó zalaegerszegi lakóhellyel rendelkező gyermekek kedvezményesen, bruttó 200,-Ft havi díjért válthatnak bérletet, ezzel egyidejűleg az ország- és Zala vármegyebérlet elfogadása a helyi közlekedésben lejár.

A közgyűlés felkéri a polgármestert, hogy a VOLÁNBUSZ Zrt-vel megkötött közszolgáltatási szerződés módosítását terjessze a közgyűlés elé.

Határidő: 2024. november 30.

Felelős: Balaicz Zoltán polgármester

Zalaegerszeg, 2024. szeptember 05.

Balaicz Zoltán
polgármester

